

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 19 juli 2007

MEDITATIE

De geboorte van Salomo

Wat is de zonde toch bitter en verwoestend. Wat heeft zij een verwoestende gevolgen. David was in de zonde gevallen, hij valt van de ene zonde in de andere. De zonden zijn een hellend vlak. Op de zonde is rouw en verdriet gevolgd. De HEERE nam het kind van David en Bathseba weg. David heeft het verdriet bij Bathseba gezien. Hij heeft haar getroost in haar verdriet.

David kon zijn vrouw troosten, omdat God David getroost had. David had ook verdriet gehad, toen hij dat kleine kind zag lijden. Het kind was ernstig ziek geweest. Hij had geweend en gesmeekt of de HEERE het kind zou willen genezen. De weg des Heeren was anders. De HEERE had het kind weggenomen, en dat niet zonder getuigenis. Er was getuigenis in het hart van David, dat het kleine kind door de HEERE was opgenomen in de eeuwige heerlijkheid. Wat is dat een troost, te weten dat geliefden ingegaan zijn in het land waar niemand meer zal zeggen, ik ben ziek. David heeft temidden van het verdriet mogen weten, dat hij

**En zij baarde een zoon,
wiens naam hij noemde
Salomo; en de HEERE
had hem lief.**

2 Samuël 12 : 24b

wel tot het kind zou gaan, maar dat het tot hem niet zou wederkeren. Hij heeft troost om Bathseba te troosten. Zij krijgen samen opnieuw een kind. Onbegrijpelijk, dat de HEERE hen nog wil verblijden. Er ging een kind naar de hemel en ze krijgen een kind van de hemel. En dat uit een huwelijk met een slecht begin. Wat is de HEERE toch nameloos goed voor slechte mensen. Voor mensen die zich moeten leren kennen als de grootste van de zondaren. Wat schittert Gods soevereine liefde. Niet om het voor de zonde op te nemen, maar wat Gods genade vermag. Wij zijn immers allemaal mensen met een slecht begin. Wij hebben het allemaal gruwelijk diep verzondigd. Maar God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun de zon-

den niet toerekenende. Het zijn geen huwelijksvruchten uit David en Bathseba. Maar vruchten uit het eeuwige welbehagen Gods. Wat is het gelukkig dat er een welbehagen is, anders was het voor zondaren verloren geweest.

Het kind krijgt de naam van Salomo. David kreeg hoop voor dit kind, omdat God hem hoop gaf. Hij zou van zichzelf geen moed gehad hebben om dit kind Salomo te noemen. En zeker niet in de omstandigheden waarin David zich bevond. Hij was immers bij de allerminsten terecht gekomen. Maar God had hem beloofd dat er een Salomo zou geboren worden. Toen er een begeerte was om de HEERE een huis te bouwen. Toen is hem in Nathans profetie beloofd, dat Salomo zou geboren worden. En juist nu wanneer David zit op de puinhopen van zijn leven, wordt Salomo geboren, de man van de rust. Zo is er een volk op de aarde, die wel eens hoop gekregen hebben op de meerdere Salomo. De Man van God Die hen tot rust zal brengen. Nooit kunnen denken dat het gebeuren zal wanneer het niet meer kan. Een leven wat er niet meer op lijkt. Het leven als een grote aanklacht terug te krijgen. Juist dan een voorwerp van genade te zijn. Om dan met David zich te mogen verblijden in de Man van de rust. Van binnen is het één en al onrust. Mensen die met zichzelf in oorlog zijn. Zo ontevreden over zichzelf. Het is er nog nooit zover vandaan geweest als nu. De meerdere Salomo wordt altijd geboren in een beestenstal. Opdat genade, genade zal worden. God verspilt Zijn genade niet, maar Hij verheerlijkt Zijn genade.

De HEERE had dit kind lief. Deze Salomo was een kind, dat van eeuwigheid van God geliefd was. De HEERE had het lief met een eeuwige liefde. Daar ligt de grondslag van de zaligheid. Als dat niet zo was, dan was het voor Salomo en voor de ganse Kerk verloren. Als wij Salomo's leven zien, dan zouden wij gaan twifelen aan de zaligheid van Salomo.

Inhoud

85e jaargang

Nr. 42

- 1 De geboorte van Salomo
- 2 De prediking van Christus (1)
- 4 De weg naar de vereniging (6)
- 5 Bijbelse kernwoorden: Vrede
- 6 Geen blijvende stad
- 7 Bijbel traditie en cultuur (1)
- 9 Boeknieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Salomo heeft wel moeten leren, dat Gods volk niet goedkoop zondigt. Zijn zondige leven is hem duur komen te staan. Nochtans heeft God hem lief gehad met een eeuwige liefde. Het is de eeuwige, onveranderlijke verbondsliefde. Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd. (Mal 3:6) Wat is het voor een ontdekt volk een wonder, dat het leven van Salomo in het Woord van God staat. Want als het dan voor een Salomo nog kan, kan het voor de grootste der zondaren nog. Opdat die

arme zondaren hoop zouden schep-
pen uit het behoud van Salomo. En
dat alles om de meerdere Salomo.
Want meer dan Salomo is hier.

*Dan zal ik elk die 't heilspoor
bijster is,
Vrijmoedig al uw rechte wegen
leren;
De zondaar zal zich dan tot U
bekeran,
En scheppen moed uit mijn
behoudenis.*

Kootwijkerbroek, ds. G. Beens

dus een Christusprediker. Calvijn noemt deze tekst "een schone plaats, waaruit wij verstaan wat de getrouwe dienaars behoren te onderwijzen, wat wij ons leven lang moeten leren, en om Wiens waardigheid men alle ding als drek behoort te achten" (Commentaar op 1 Kor. 2:2). Iedere prediker zal dus in Paulus zijn voorbeeld moeten zien.

Christus alleen

Wat is nu de prediking van Christus? Het is niet anders dan de prediking van Christus, zoals het Woord des Heeren ons Hem voorstelt. Uiteindelijk is heel de Schrift vol van Christus. Al is het Oude Testament de bedeling van de schaduwen, ook daar vindt u Christus. U vindt Hem al in de moederbelofte uit Genesis 3. U vindt Hem in de geschiedenis van de aartsvaders. U vindt Hem in de offers, in de ceremoniële wassingen, in de priesterdienst, in de grote feesten, op de grote Verzoendag. U vindt Christus in de Psalmen en in de profeten. De beloften wezen, naarmate de heilsgeschiedenis voortging, al duidelijker op Hem. Heel het Oude Testament is al één roep om Hem. De vromen van de oude dag hebben naar Hem uitgezien.

Zo zal in de prediking van Christus ook oog zijn voor zondaren, die in hun nood en verlorenheid uitzien naar Hem. De vromen van de oude dag hebben niet alleen naar Hem uitgezien, maar ze hebben Hem ook gezien. Abraham heeft Zijn dag gezien (Joh. 8:56). De gelovigen van de oude dag hebben de beloften niet

1

De prediking van Christus

Wat is Christusprediking? Hoe verhoudt de prediking van de Wet zich tot de prediking van Christus? Kan men ons terecht verwijten dat wij meer de christen prediken dan de Christus? Welke plaats heeft hier de kenmerkenprediking? Wat verstaan we onder de toeleidende weg tot Christus? Welke plaats heeft Christus in elk van de drie stukken ellende, verlossing en dankbaarheid? Op vragen als deze hopen we in een aantal artikelen vanuit de Schrift een antwoord te vinden.

Paulus als prediker van Christus
Christus is de grote Inhoud van de

prediking van het Evangelie. Zo was de apostel Paulus een prediker van Christus. Direct na zijn bekering en nadat Ananias hem opgezocht had aan de "straat genaamd de Rechte", lezen we van hem in Handelingen 9:20: "En hij predikte terstond Christus, dat Hij de Zoon van God is." De kanttekeningen tekenen hier aan dat Paulus verkondigde dat Jezus de ware Messias is. Zijn brieven leggen er getuigenis van af, hoe hij Christus gepredikt heeft. Aan de Korinthiërs schrijft hij: "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd" (1 Kor. 2:2). Paulus was

De Saambinder

**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De
Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,60 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 22,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 108,-; USA \$ 93,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

verkregen, maar wel *van verre* gezien (Hebr. 11:13). Ze zagen Hem in de beloften dus van verre; het was immers nog de bedeling van de schaduwen. In het Nieuwe Testament gaat het volle licht over Christus op. We volgen daar de Borg in Zijn vernedering, waarin Hij de zaligheid heeft verdiend, maar ook in Zijn verhoging, waarin Hij de zaligheid toepast. Hoe heerlijk wordt ons Christus getekend in het Nieuwe Testament, als de enige Naam tot zaligheid, als de enige Grond van hoop, als de enige Weg tot de verzoening met God, als Degene die alles volbracht heeft en in Wie de hitte van Gods gramschap is geblust, in Wie Gods heilig recht is genoeg gedaan, in Wie de schuld van Gods volk uit Gods boek is gedaan. In Kolossenzen 3 tekent de apostel Paulus de rijkdom van Christus. Hij zegt daar in het vierde vers van Christus: "Die ons leven is", en in het elfde vers vat hij het als het ware samen als hij zegt: "Christus is alles." Dat is de grote Inhoud van het Evangelie. Christus is alles. Hij is het alleen. Hij is het volkomen. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. De prediking van Christus zal het niet moe worden Hem steeds maar weer aan te prijzen en aan te wijzen als de Enige Die ons met God verzoenen kan. Die prediking zal zondaren geen rust kunnen geven buiten Christus. Alle gronden buiten Christus, waarop een mens steunen kan, zoals zijn tranen, zijn gebeden, zijn ondervindingen, zijn gemoedsaandoeningen, en ga zo maar voort, zullen in die prediking worden ontdoed als onhoudbare gronden. Mensen, die hun hoop daarop willen bouwen, ergeren zich aan die prediking, maar bekommerde zondaren, die met alles doodgelopen en vastgelopen zijn in hun leven, die geen grond meer hebben om voor de heilige God op te staan, krijgen daardoor nieuwe moed en hoop. Want als ik niets meer heb om op te staan voor God, maar dan mag ik horen, dat ik ook niets hoeft te hebben, omdat de Heere alles gevonden heeft in het offer van Zijn Zoon, o, dan kan ik nog zalig worden.

*Niet het offer, dat ik breng;
Niet de tranen, die ik pleng,
Schoon ik ganse nachten ween,
Kunnen redden; Gij alleen!*

Als ik zelf nog één zucht tot mijn

zaligheid moest toedoen, dan was het verloren. Mijn beste werken zijn nog blinkende zonden in de ogen van de heilige God, Die alleen tevreden kan zijn met volmaakte werken. Maar nu heeft Hij mijn werken ook niet meer nodig als het gaat om de grond van de zaligheid, want Hij heeft alles gevonden in het offer van Zijn Zoon. Daar hebt u de grondtoon van de prediking van Christus. Daarbij zal Christus aan de gemeente worden verkondigd als een volkomen Zaligmaker, die van harte gewillig is om zondaren zalig te maken.

Maar Christus wordt niet alleen aan schuldverslagen zondaren, maar ook aan heel de gemeente verkondigd en naar het woord van Paulus voor ogen geschilderd.

Zo zal de prediking van Christus schuldverslagen zondaren lokken en trekken tot Hem. Maar Christus wordt niet alleen aan schuldverslagen zondaren, maar ook aan heel de gemeente verkondigd en naar het woord van Paulus voor ogen geschilderd. In 1931 spraken onze gemeenten uit dat er een ernstige aanbieding is van Christus en alle verbondsweldaden in het Evangelie. Daar hebben we ernst mee te maken. Wat zou het verschrikkelijk zijn als de gemeente met recht van haar predikant zou kunnen zeggen: hij heeft mij wel gepredikt het verschrikkelijke van de verlorenheid, maar hij heeft mij Christus niet verkondigd. Wat is het dan nodig dat de predikant zelf uit Christus leven mag, zelf vervuld is van Hem en het Paulus na kan zeggen: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij" (Gal.2:20). Dat zal de gemeente merken. Dan zullen de tranen van Christus over een onbekeerlijk Jeruzalem onder de prediking druppelen in de gemeente. Dan zal de bewogenheid van Christus zichtbaar zijn in Zijn dienaren.

De prediking van Ds. G. H. Kersten

Ik stel nog eens de vraag: Wat is nu Christusprediking? Het is goed om in het jaar waarin de Gereformeerde Gemeenten honderd jaar bestaan, te letten op de wijze waarop Ds. G.H. Kersten sprak over de prediking van Christus. Ds. M. Golverdingen heeft in zijn *Ds. G. H. Kersten – facetten van zijn leven en werk* een hoofdstuk gewijd aan zijn prediking. De hoofdinhoud van zijn prediking was Christus als de enige Weg tot behoud. Ds. Kersten was van oordeel dat een zogenaamde bevinde-lijke prediking, die over Christus zwijgt, de naam van Evangelieprediking niet dragen mag. Uit de preken van Ds. Kersten blijkt dat, ook als hij de noodzaak van de kennis der ellende preekte, hij dat deed met de bedoeling dat er plaats zou komen voor Christus. In zijn preek over Johannes 14:24-25 zegt hij in dit verband het volgende: "Waar die overtuiging van schuld en zonde ontbreekt, daar is nog geen plaats voor de openbaring van Christus" (*Het handschrift uitgewist*; Utrecht, zonder jaar; blz.119). Verslagen zondaren lukt de Heere door Zijn beloften, waarvan Christus de grote Inhoud is. Die beloften worden door het geloof omhelsd. "De opening van het Evangelie; de dringende nodiging der genade: 'gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet', door het geloof verstaan, verwinnen alle vreze, en tegenstand en trekken de ziel naar God toe, dat zij kome gans verslagen, doch om in Christus de gunste Gods te zoeken. En nimmer anders dan door het geloof, steunend op de verdiensten van Christus, komt de zondaar tot God, opdat Hij van Hem worde aangenomen" (*Meer dan overwinnaars*; Utrecht 1953, blz.50, 51). Duidelijk is dat ds. Kersten Christus preekte, zoals Deze in het Evangelie wordt geopenbaard, maar dat hij ook preekte hoe de zondaar tot Christus komt. Zoals men vroeger wel zei, dat gepreekt moet worden een rijke Christus en een arme zondaar, maar ook hoe die twee bij elkaar komen.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

De weg naar de vereniging van 1907

Notities van ds. G.H. Kersten

Door de aantekeningen van Ds. Kersten loopt als een rode draad het contact tussen de Kruisgemeenten en de Ledeboeriaanse Gemeenten. De maker van de notities had daarin zelf een bijzonder werkzaam aandeel. Eigenlijk was hij de stuwende kracht achter het tot stand komen van de Vereniging van 1907. Als jong oefenaar en predikant diende hij van 1902-1906 Meliskerke, de enige Kruisgemeente in Zeeland. Van daaruit verkondigde hij het Woord in alle vakante Ledeboeriaanse gemeenten in deze provincie. De vooraanstaande ouderling Jac. Corré (1849-1908, voorzitter van de kerkenraad van de Ledeboeriaanse gemeente te Aagtekerke) zette hem op het spoor van de vereniging van de twee kerken. Hij wendde zich in juli 1902 tot de kerkenraad van Meliskerke met een schrijven, waarin hij als zijn persoonlijk gevoelens uitsprak een mogelijkheid te zien voor het samengaan van Kruisgezinden en Ledeboerianen.

De eerste aanzet

De kerkenraad van Meliskerke besloot de brief van ouderling Corré ter bespreking voor te leggen aan de classis Rotterdam van de Kruisgemeenten, die op 24 september 1902 bijeenkwam. Oefenaar Kersten verdedigde daar de vereniging op principiële gronden. Tussen beide kerkgroepen was naar zijn overtuiging 'volle overeenstemming, in schier elk opzicht. Beiden zochten de Schriftuurlijke bevindelijke Waarheid. Beiden hadden geweigerd te buigen voor den aardischen koning met prijsgeving van de rechten der kerk; beiden zochten te leven naar de rechten van de kerk, zoo die in het bijzonder in de Dordtse Kerkenorde zijn uitgestippeld. Bij beiden waren dezelfde gevaren'.

Na de uiteenzetting bleek dat het enthousiasme voor een eventuele vereniging niet al te groot was. Met één stem meerderheid besloot de classis om de zaak door te zenden naar de 'Grote Vergadering'. Die

kwam op 29 en 30 juli 1903 te Rotterdam bijeen. Opnieuw was het oefenaar Kersten die een warm pleidooi hield voor de vereniging van beide kerkverbanden: 'Er ligt betrekking van de Ledeboerianen op ons en, althans, wanneer hij voor zichzelf spreekt, van ons op hen. Dat is bewezen. Niet alleen door onze leeraars uit te noodigen tot preeken, maar in het bijzonder door beroepen uit te brengen op onze leeraars. Z.i. komt dat hier vandaan, dat zij nu weder de Waarheid hooren verkondigen als in de dagen van weleer; dat die Waarheid klem doet en verbindt'.

Niet allen waren overtuigd. Met name de vaderlijke vriend van oefenaar Kersten, de Rotterdamse predikant ds. C. Pieneman, achtte bijbedoelingen aanwezig. De Ledeboerianen, die slechts een enkele predikant hebben, hoopten op de overkomst van Kruisdominees! Toch gaf de vergadering tenslotte met algemene stemmen aan oefenaar Kersten de opdracht om ds. Beversluis te polsen over een mogelijke vereniging. Hij mocht daarover een jaar later rapporteren. Maar de jonge Kersten deed méér dan van hem was gevraagd. Hij besprak de verhouding tussen de Kruisgemeente van Meliskerke en de Ledeboeriaanse gemeenten op Walcheren op zijn kerkenraad. 'De praeses wijst erop, dat de verhouding tussen deze gemeenten minder goed is en dat volgens Gods Woord wij één behoren te zijn. Hij wijst verder erop dat deze Ledeboeriaanse gemeenten bijna de eenigsten zijn, die met ons zich vastklemmen aan de oude, beproefde waarheid, tegenover de voorwerpelijke leer onzer dagen'. De ontmoeting tussen Kruisgezinden en Ledeboerianen te Aagtekerke op 2 mei 1904, die reeds onze aandacht had, was het resultaat van deze bezinning. Daar werd een nieuw voorstel geformuleerd om tot vereniging te komen. Omdat de psalmberijming hét struikelblok bleek te zijn, stelde Kersten voor dat elke gemeen-

te vrij zou zijn in de keuze van de berijming en dat het zingen van 'Datheen' aan de Ledeboerianen zou worden gegarandeerd.

Naar een impasse

Het te Aagtekerke ontworpen voorstel kon de Ledeboeriaanse gemeenten, die op 8 juni 1904 te Benthuisen vergaderden, niet geheel bevredigen. Men sloot echter de weg ook niet af. Het initiatief werd neergelegd bij de Kruisgezinde broeders met de mededeling 'dat onze vergadering inwacht eenige inlichtingen op welke wijze een gewenschte vereeniging tot stand zou kunnen komen'. Na een klein jaar - op 22 maart 1905 - was er een overleg over de mogelijkheid van verenigen tussen de predikanten van beide kerkgroepen. Men kwam niet ver. Het enige resultaat van deze predikantenconferentie was de toezegging dat men elkaars Algemene Vergaderingen zou bijwonen.

Intussen trad er irritatie op bij de Kruisgemeenten. Was 'hun' ds. J.R. van Oordt in 1904 niet van Charlois naar de Ledeboeriaanse gemeente van Terneuzen gegaan? Had ds. L. Boone hem in die gemeenten niet herbevestigd, zodat hij was opgenomen in de linie der Ledeboerianen? Hadden die gemeenten de gedachte van de linie nu prijsgegeven of wilden zij die toch handhaven?

Vervolgens ontstond in Kruisgezinde kring een forse ontstemming toen 'hun' ds. Roelofsen te Opheusden een beroep ontving van de Ledeboeriaanse gemeente te Goes. De Algemene Vergadering van de

Omdat de psalmberijming hét struikelblok bleek te zijn, stelde Kersten voor dat elke gemeente vrij zou zijn in de keuze van de berijming.

Kruiskerken die op 16 en 17 mei te Rotterdam werd gehouden, oordeelde met bijna algemene stemmen, dat het beroep van Goes onwettig was! Een groot deel van de vergadering werd beheerst door de vrees dat men nog meer predikanten aan de Ledeboeriaanse gemeenten zou verliezen. Toch ging men akkoord met een nieuw voorstel van Meliskerke om te komen tot een vereniging met de genoemde kerken op basis van drie uitgangspunten:

1. erkenning van wederzijdse ambten en bediening;

2. vrijlating in het gebruik der psalmen

3. erkenning van wederzijdse beroeping, attestatiën enz.

Ds. Kersten noteerde aan de hand van de notulen: 'Ledeboer. Gem. ter vergadering'. Deze sterk verkorte zin moet in het licht van andere bronnen wel betekenen dat de Kruisgemeenten bij de Ledeboerianen ter vergadering zouden gaan. Zij vergaderden op 7 juni 1905 te Bruinisse.

De ontvangst werd door de afgevaardigden van de Kruisgemeenten als onbeleefd en onheus ervaren. Het optreden van de drie kruisdominees – ds. C. Pieneman, ds. Jac. Overduin en ds. A. Janse – was wellicht ook niet zo overtuigend en tactvol. Het was bekend dat de twee eerstgenoemde predikanten tegenstanders van een vereniging waren. Van die broeders kon dan ook geen warm pleidooi worden verwacht. Het getuigde ook niet van wijsheid om direct van de Ledeboerianen het maximum te eisen. Zij moesten eerst uit spreken 'in beginsel te willen verenigen' met de Kruisgemeenten. De bouwmaterialen die Meliskerke had meegegeven om in het overleg een brug te bouwen, liet men ongebruikt. De Ledeboerianen lieten de afgevaardigden vervolgens twee uur wachten in de consistoriekamer. Daarna volgde de mededeling dat zij wel wilden verenigen, maar uitsluitend onder de voorwaarde dat de oude psalmberijming in alle gemeenten zou worden ingevoerd. In verslagen uit die tijd is sprake van een 'moedbenemende ervaring' en een 'hondsche behandeling'.

De predikanten

De reeds genoemde vrees van de Kruisgemeenten om predikanten te verliezen laat zich enigszins verstaan. De Ledeboerianen telden omstreeks 1904 drieëntwintig gemeenten, die gediend werden door slechts twee predikanten: ds. L. Boone te Sint Philipsland en ds. N.H. Beversluis te Rotterdam. Die verhouding lag bij de Kruiskerken duidelijk anders.

Ds. Fransen, die als eerste enige vorm had gegeven aan het kerkverband, was een uitgesproken tegenstander van theologische studie voor a.s. predikanten. Hij was bevreesd voor het optreden van 'fabrieksdominees', die het door Gods Geest gewerkte bevindelijke leven niet kenden. Er werd dan ook niemand door hem opgeleid. De benadering van ds.

Bijbelse kernwoorden

Vrede

Spanningen zijn voor ons mensen zwaar. Onrustig kunnen onze gedachten zijn in allerlei bijzondere omstandigheden. We overzien het dan niet meer. Alle orde ontbreekt als moeilijke gebeurtenissen ons overkomen. Mensen ervaren dit in werkomstandigheden. Anderen in het gezin. Ook in het ambtelijke leven kan er zoveel plaatsvinden wat verdriet en verwarring brengt. Het leven der genade is er ook niet vreemd van. Duizend zorgen, duizend doden kwellen mijn angstvallig hart. Voer mij uit mijn angst en noden...

Wat kan een mens in deze uitwendige en inwendige onrust verlangen naar vrede. Dit woord betekent: rust, stilte, orde, blijdschap, geen spanning. We lezen in de Schrift over vrede tussen volkeren en bij mensen in kleinere kring. Maar vrede is ten diepste vrede met God. Dat is geen vanzelfsprekende zaak. We hebben de Heere immers de oorlog verklaard in onze zondeval? Van nature denken we vrede te hebben, maar we kennen de echte vrede niet. Hoe ellendig is ons natuurlijke bestaan! Als de Heere in het leven komt, wordt de schijnvrede opgezegd. Gods gerechtigheid en heiligheid doen ons beven. Het wordt onrustig van binnen. Bent u wel eens ontdekt aan uw schijnvrede? Het Woord is duidelijk: zonde en echte vrede kunnen niet samengaan. De Heere zegt tegen het volk Israël in Jesaja 48: 'Och, dat gij naar Mijn geboden geluisterd had! Zo zou uw vrede geweest zijn als een rivier...'. De valse profeten riepen wel dat er vrede was en geen gevaar, maar zij rekenden niet met de heiligheid Gods. Vanwege deze blindheid moest de Heere zeggen: 'Want Ik heb van dit volk weggenomen Mijn vrede (Jer. 16:5b)'.

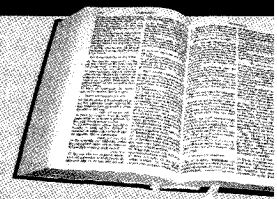
Maar wat is het een wonder als de Heere in de onmogelijkheid van de ballingschap gaat spreken over het herstel in de vrede met God. 'En Ik zal een verbond des vredes met hen maken (Ezech. 34:25)'. De oorzaak van

dit herstel ligt in de enige Herder Die de Heere over het volk zal verwekken (vs 23). Christus, de Vredenvorst. Door Hem kunnen vijanden van God de vrede Gods leren kennen. Paulus schrijft: Want Hij is onze Vrede (Ef. 2:14). Hij geeft de diepe inwendige rust en stille blijdschap. Als het geloofsoog op Hem gericht mag zijn, moeten alle bestrijders zwijgen. Vrede heeft een rijke en diepe betekenis. Dat komt omdat er in de Vredenvorst een fontein van vrede is geopend. Wie zou de diepte ervan kunnen peilen? De Heere gaat Zijn Sion dan ook nader onderwijzen in die rijkdom. Nadere ontdekking doet de wortel van het zondaarbestaan kennen. Het geeft ook licht over Gods eisende gerechtigheid. Met God verzoend, dan is er een diepe vrede die alle verstand te boven gaat. Dan ziet het geloof op de betalende Borg. Jesaja getuigde van Hem: 'De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem (Jes. 53:5b)'.

De Heere geve de oefeningen in het leven der genade. Opdat het waar zou worden: 'Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus'. Een grote zaak, maar wat ziet het oprechte volk uit naar deze vrede. Alleen met het toegepaste Borgwerk kunnen ze verschijnen voor Gods rechterstoel. De Heere weet wat Zijn volk nodig heeft. Hij bepaalt ook de mate van het kennen van de vrede Gods. Maar voor de kleinen én de meer geoefenden in de genade wordt het waar: 'En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus (Fil. 4:7)'. In de vrede Gods ligt heel de zaligheid besloten. Het geeft een innerlijke rust en wetenschap dat de Heere zal zorgen. Zorg voor de tijd en voor de eeuwigheid. Behoort u tot het volk dat in deze vrede mag delen? U kunt het uit genade ontvangen. Roep tot de Heere. Vijanden worden met God verzoend.

Lisse,

ds. C. Neele

Fransen klinkt nog door in de aantekening die ds. Kersten maakte naar aanleiding van de notulen van de Algemene Vergadering van 6 juni 1901: 'Met meerderheid van stemmen wordt de gedachte verworpen om door studie en opleiding personen te bekwalen voor de dienst des Woords'.

De Kruisgemeenten maakten vooral gebruik van de door dit kerkverband officieel aanvaarde mogelijkheid om predikanten uit andere kerkverbanden te beroepen. Ze beschikten over aanzienlijk meer predikanten dan de Ledeboeriaanse gemeenten. Het aantal gemeenten was duidelijk kleiner en was omstreeks 1904 tot vijftien geklommen. De eerste predikant die overkwam, was ds. A. Janse die aanvankelijk in de kerken van de Doleantie een stichtelijk woord sprak en daarna als predikant bevestigd was in een zelfstandige gemeente. Ds. C. Pieneman had als oefenaar te Opheusden de Gereformeerde Kerken verlaten, terwijl ds. J.R. van Oordt (1859-1942) eerst de Vrije Gereformeerde Kerk te Charlois diende. Ds. Jac. Overduin (1851-1928) verliet in 1898 als oefenaar de Gereformeerde Kerken. Ds. H. Roelofsen (1852-1930) was voor zijn bevestiging in de Kruisgemeente te Opheusden

verbonden aan de Nederlandse Hervormde Kerk als godsdienstonderwijzer. Al deze predikanten hadden enige opleiding ontvangen. De bezwaren tegen de studie van een aanstaande predikant, zoals die bij ds. Fransen leefden, werden door hen niet gedeeld. Uit de Kruisgemeenten zelf kwamen slechts twee predikanten voort: ds. G.H. Kersten en ds. D.C. Overduin. Beiden werden na een opleiding en een periode als oefenaar in 1905 tot predikant bevestigd.

In de aantekeningen van ds. Kersten wordt ook de naam van ds. M. Ozinga Dzn. (1838-1924) genoemd. Hij had een opleiding tot godsdienstonderwijzer in de Ned. Herv. Kerk ontvangen en diende ondermeer de Oud Gereformeerde Kerk te Amsterdam. Door de Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten van 8 en 9 juni 1904 werd hij met zijn gemeente in het kerkverband opgenomen. Hij werd direct benoemd in een delegatie om met ds. Beversluis over de vereniging te spreken. In 1906 onttrok ds. Ozinga zich met zijn gemeente weer aan de kring der Kruisgemeenten.

(wordt vervolgd)

Boskoop,

ds. M. Golverdingen

goddeloze gerechtvaardigd moeten worden. Die boodschap moet en mag in het jeugdwerk ook doorklinken. W. Büdgen beschrijft de tocht van jongeren naar volwassenheid en de problemen die zij op deze tocht tegenkomen. Hij signaleert een aantal trends in de hedendaagse cultuur die ten grondslag liggen aan zowel de veel grotere moeite die de huidige generatie jongeren heeft om volwassen te worden, alsook veelal het latere tijdstip daarvan. Die problemen werken ook door in onze kring met name op het gebied van seksualiteit en kerkelijke betrokkenheid. In de bijdrage van ds. P. Mulder komt de scheppingsopdracht aan de orde, de gevolgen van de zondeval en de maatschappelijke werkelijkheid daardoor. Hij stelt de vraag hoe het dienen van God gestalte zal krijgen in een wereld die onder de vloek ligt vanwege onze zonden. Er zijn mensen die zeggen dat we als gereformeerde gezindte terug moeten naar de tijd van de vroegchristelijke kerk. G. Roos beschrijft wat wij in de actuele, postmoderne cultuur kunnen leren van het functioneren van de kerk binnen de cultuur van het Romeinse rijk. Echt genieten, heet de bijdrage van ds. P. van Ruitenburg. Mogen we genieten van de dingen die de Heere ons geeft? Hoe komt het dat er toch altijd smart is in het lachen? Op deze en andere vragen gaat van Ruitenburg in. Daarop sluit de bijdrage van P. Schalk aan, die er op wijst dat er meer is dan geld en goed. Het leven van vele jongeren in de zogenaamde beleavings-economie bestaat uit niets anders dan werken, eten, drinken en feesten. Arm en leeg. Er is een andere weg! Uiteraard kan in een boek over jongeren en hun staan in de hedendaagse cultuur een beschouwing over de moderne media niet ontbreken. Die ontbreekt ook niet. L.A. Kroon gaat in op de vraag hoe de moderne media invloed hebben op de cultuur, vooral op de jongerencultuur. Daarom zal dit thema in de toekomst in het jeugdwerk voortdurende aandacht blijven vragen. G.M. de Regt en A.P.A. Overbeeke beschrijven de relatie tussen het kerkelijk jeugdwerk en de jongerencultuur. Terecht plaatsen zij het jeugdwerk in de drieslag gezin, school en kerk. Helaas moeten ook zij constateren dat door het jeugdwerk slechts een deel van de jongeren wordt bereikt. Voor de gemeenten, de kerkenraden, een aansporing om ook

Geen blijvende stad

Boekbespreking

Ter gelegenheid van het afscheid van de heer J.H. Mauritz als directeur van de Jeugdbond van de Gereformeerde Gemeenten verscheen een zeer lezenswaardig boek. Het gaat over jongeren en de hedendaagse cultuur. Jongeren groeien op in een wereld met een cultuur die steeds meer haaks komt te staan op de cultuur die door de Bijbel en de traditie wordt gevoed.

In verschillende bijdragen wordt dit thema verder uitgewerkt. In een vraaggesprek met een viertal jongeren komt de spanning van het enerzijds staan in deze wereld en anderzijds toch willen vasthouden aan de normen en waarden die op grond van Schrift en belijdenis zijn meegegeven, sterk naar voren. Gelukkig zien die jongeren ook positieve din-

gen. Ze zien dat heel veel jongeren bezig zijn met de Bijbel, zich verdiepen in het Woord van God. Dat zij ook lopen met de vraag: Hoe kan ik bekeerd worden? Tijdens een werkweek zie je heel veel jongeren 's avonds uit een dagboek of de Bijbel lezen. Ook dat mag worden opgemerkt. En wel tot beschaming van ouderen, die dat in hun jeugd niet deden. Ds. W. Visscher geeft een schets van de cultuur aan het begin van de eenentwintigste eeuw. Hij constateert dat de secularisering van het levensgevoel ertoe heeft geleid dat voor velen in de Nederlandse samenleving God geen relevante factor meer is in hun leven. Maar hij wijst er op dat ook in de eenentwintigste eeuw het aan de jongeren moet worden voorgehouden en voorgeleefd dat we als een

dat deel van de jeugd in beeld te houden. Zij zijn ook op reis naar de eeuwigheid. Hoe kunnen jongeren apologetisch staan in de wereld. Hoe kan door hen de Bijbelse opdracht om de leer der Schriften uit te leggen en te verdedigen uitgevoerd worden? Drs. J. van Mourik gaat op deze vragen in en geeft aanwijzingen hoe

**Mogen we genieten van de dingen die de Heere ons geeft?
Hoe komt het dat er toch altijd smart is in het lachen?**

de gereformeerde belijdenis in stelling kan worden gebracht tegenover tal van actuele ideeën en ontwikkelingen. Ds. B. van der Heiden sluit het boek af met een meditatieve bijdrage over de titel van het boek 'Geen blijvende stad'. Hij spreekt de wens uit dat er maar veel zoekers van de toekomstige stad mogen gevonden worden onder de ambtsdragers, de werkers in de kerk en onder de jeugd. Ik zou er aan toe willen voegen: "Opdat jongeren jaloers gemaakt mogen worden op die zoekers". Zij hebben vooral in deze tijd identificatiefiguren nodig. Terecht wordt in het Woord vooraf

gezegd dat het boek een boeiend palet is geworden van aspecten van de (jeugd)cultuur. Dat is het inderdaad. Het boek is bedoeld voor leidinggevers in het jeugdwerk, ambtsdragers, ouders, kortom: voor kerkelijk betrokken opvoeders. Ik zou vooral ook degenen die nog steeds twijfelen aan de vraag of kerkelijk gebonden jeugdwerk wel nodig is willen aanraden dit boek te lezen. Als we ons enigszins verdiepen in de cultuur waarin wij en onze jongeren staan en op de vragen en problemen waarmee zij te maken hebben en in toenemende mate te maken krijgen, dan zullen we het kerkelijk gebonden jeugdwerk niet alleen een warm hart toedragen, maar ook proberen te bevorderen. Tevens zullen we dan zoeken naar wegen om de hele breedte van de jeugd te bereiken. Zielen aan onze zorgen toebetrouwd! Wegen ze nog?

L.A. Kroon, S.J. van Leeuwen, e.a. (red)

Geen blijvende stad. Jongeren en de hedendaagse cultuur.

Uitgave Den Hertog B.V., Houten, 2007, 158 blz.

ISBN 978 90 331 2060 2, €15,90

Capelle aan den IJssel,
ds. W. Silfhout

positie van de vrouw in het gezin, de politiek of de kerk. In hetgeen daarover vanuit de Bijbel of vanuit een lange christelijke traditie tot ons komt, klinkt meer de toenmalige cultuur door, zo meent men, dan dat die boodschap voor ons een Goddelijk gezag zou hebben.

In ieder geval blijkt daaruit een Schriftbeschouwing waarin wij volstrekt niet mee kunnen gaan. Weliswaar is de Bijbel niet tijdsloos, in die zin dat hij ontstaan is onder bepaalde maatschappelijke omstandigheden en tegen een bepaalde culturele achtergrond. In Zijn goedheid heeft God Zich willen aanpassen aan de beperktheid van het menselijk begrip en aan de omstandigheden waarin de mens verkeerde. We spreken hier van Gods accommodatie. Als het – met eerbied gesproken – Hem behaagd had Zich onder de oude bedeling aan de Eskimo's te openbaren in plaats van aan de kinderen Israëls, dan zouden er ongetwijfeld andere offerdieren voorgeschreven zijn. Maar we zullen achter de tweede auteur en zijn specifieke maatschappelijke en culturele situatie altijd de eerste Auteur moeten zien. Daarom is de Bijbel voor ons het Woord van God, zeggend van kacht tot kacht.

Godsdienst en cultuur

Maar wat te denken over de invloed van de cultuur en de maatschappij op de kerk? In hoeverre waren Augustinus, Calvijn, Brakel, Kohlbrugge en Kersten kinderen van hun tijd? Wat voor consequenties heeft dat wanneer we ons in bepaalde kwesties die thans aan de orde zijn, op hen zouden willen beroepen? Als we het hier hebben over cultuur, gaat het om een breed cultuurbegrip: waarden, normen, gedragingen, verwachtingen enz. Dat wij eten, behoort tot de natuur van de mens. Dat is gegeven met zijn creatuurlijkheid. Zonder voedsel kan een mens niet overleven. Maar wat mensen eten, hoe ze eten, wanneer ze eten en met wie ze eten, heeft te maken met hun cultuur. Die eetgewoonten worden in hoge mate bepaald door het land waar men woont en de groepering waartoe men behoort.

Hoe is de relatie tussen godsdienst en cultuur? Die twee staan in ieder geval niet los van elkaar. In de cultuur worden allerlei geestelijke waarden tot uitdrukking gebracht. Vroeger waren dat in ons land tot op

1

Bijbel, traditie en cultuur

De gereformeerde kerkenraad van Stolwijk, zo verhaalt prof. A.Th. van Deursen in een van zijn boeken, vermaande in 1623 een van de belijdende leden omdat hij deelgenomen had aan een partijtje kolven: een soort balspel. Een uitvoerige, bijbels onderbouwde argumentatie meende de kerkenraad daar niet voor nodig te hebben.

De man werd vermaand „dat hij voortaan hem van sodanigen sake, die hier niet van de ledematen gepleecht werde, soude onthouden”. Of de zondag daarbij in het geding was, vermeldt de geschiedenis niet. Wel maakt dit verhaal duidelijk dat er aan het begin van de 17^e eeuw al een bepaalde traditie ontstaan was.

Deelnemen aan het kolfspel behoorde je als belijdend lid van de Gereformeerde Kerk niet te doen. In de huidige situatie waarin kerk en maatschappij sterk in beweging zijn, worden wij herhaaldelijk geconfronteerd met de vraag hoe wij met die gereformeerde traditie moeten omgaan. Een traditie die overigens ook een bepaalde geschakeerdheid vertoont. Dat moeten we niet uit het oog verliezen.

Cultureel bepaald

Een beroep op de traditie en zelfs op de Bijbel wordt soms geneutraliseerd door te stellen dat de standpunten die daarin ingenomen worden, cultureel bepaald zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om de

zekere hoogte bijbelse waarden, thans zijn het veeleer onchristelijke en antichristelijke waarden die onze cultuur stempelen. Dat noodzaakt mensen die naar bijbelse maatstaven willen leven om zich in allerlei situaties afzonderlijk op te stellen. Hun leefwijze en tradities zijn anders dan die van de wereld. Zodoende ontstaat een bepaalde subcultuur. Maar ook daarin ondergaat men allerlei invloeden, veelal negatieve invloeden, van de bredere maatschappij. Een dergelijke afgrenzing is altijd maar betrekkelijk.

Als het gaat om cultuurvorming in het algemeen hanteert de Amerikaanse godsdienstsocioloog Peter Berger een model dat ons ook een goed inzicht geeft in het ontstaan en voortbestaan van kerkelijke tradities. Dat is de drieslag externalisering, objectivering en internalisering. Simpel gezegd: het gaat eerst

Binnenkant en buitenkant hangen dus betrekkelijk nauw samen. Die twee zijn niet hetzelfde, maar we mogen ze ook niet uit elkaar trekken.

van binnen naar buiten en dan van buiten naar binnen. Een cultuur en ook allerlei religieuze tradities vinden hun oorsprong in het innerlijk van mensen. Wat er in het hart omgaat, komt op allerlei manieren naar buiten. Dat kan niet anders. Uit het hart zijn de uitgangen des levens (Spr. 4:23). De innerlijke overtuiging die men heeft, openbaart zich in allerlei situaties. Sommige dingen wijst men af, andere juicht men toe. Men kiest er voor om iets zo te doen en niet anders. Zo wordt in de tijd van de Reformatie de eredienst op een andere manier ingericht dan voorheen het geval was. Met de roomse liturgie kan men niet langer leven. Dat werkt ook door in de kerkbouw. Vroeger nam het altaar waar de mis bediend werd, een centrale plaats in, nu komt de kansel centraal te staan. Daar wordt immers het Woord van God verkondigd.

Inscherpen

Op die manier wordt een innerlijke overtuiging geëxternaliseerd. Zij krijgt een uiterlijke gestalte. De geloofsovertuiging wordt onder woorden gebracht in belijdenisge-

schriften. Er ontstaat een geïnstitueerde kerk met een kerkorde. Er groeien bepaalde tradities ten aanzien van de levenswandel. De eigen mensen worden geacht zich aan die gedragspatronen te houden. Dat zagen we al in het Stolkwijkse voorbeeld. Die belijdenisgeschriften, gebruiken en tradities zijn objectieve gegevenheden geworden. Men is daarin ook herkenbaar voor de buitenwereld. Een volgende generatie groeit daarmee op en moet daarin worden onderwezen. Die geloofsopvattingen en gedragspatronen worden hen ingeprent met de bedoeling dat ze zich die eigen maken. Ook zij zouden zich daarmee, net als het voorgelicht, hartelijk verbonden moeten voelen. Het moet een stuk van henzelf worden. Een heel treffend beeld wordt daarvoor in de Bijbel gebruikt. „Gij zult ze uw kinderen inscherpen” (Deut. 6:7). Dat is het proces van internalisering. Dan gaat het van buiten naar binnen.

Binnenkant en buitenkant hangen dus betrekkelijk nauw samen. Die twee zijn niet hetzelfde, maar we mogen ze ook niet uit elkaar trekken. Dat gebeurt maar al te gemakkelijk wanneer mensen zeggen dat het toch het belangrijkste is dat we de bevindelijke waarheid vasthouden (anderen zullen zeggen: dat we Jezus liefhebben) en het dan niet zo erg is wanneer de levenswandel onder ons een steeds grote verscheidenheid vertoont. De leer van Dordt en het leven van Antwerpen, zoals men dat vroeger wel eens uitdrukte, laten zich echter niet combineren. Daar kan Gods zegen niet op rusten. Wanneer in onze tijd mensen die afkomstig zijn uit de gereformeerde gezindte geen affiniteit meer hebben met de gereformeerde traditie en zich afzetten tegen allerlei regeltjes en allerlei uiterlijkheden die daar deel van uit maken, dan is dat iets dat niet op zichzelf staat. Dan is het zeer aannemelijk dat er ook sprake is van een andere gezindheid. Een andere gezindheid, misschien moeten we wel zeggen een andere geloofsovertuiging, dan waardoor zij gedreven werden die destijds die traditie gestalte gaven en aan volgende generaties wilden doorgeven. Wanneer mensen hun geloof eerder vertolkt zien in opwekkingsliederen dan in de psalmen, wanneer de catechismus hen niet

meer zo aanspreekt en ze daarentegen ruimte vragen voor het werk van de Geest, dan zou er wel eens sprake kunnen zijn van een ander geloof. Binnenkant en buitenkant kun je zo maar niet van elkaar losmaken.

Het binnenste van het hart

Daarbij moet ook volstrekt duidelijk zijn dat een zich uiterlijk conformeren aan de gereformeerde leer en de gereformeerde traditie tekort schiet. Voor de tijd en zeker voor de eeuwigheid. Niet voor niets wordt hier wel het beeld gebruikt van een leeg testament. Zeker in de huidige situatie waarin onze gemeenten als gevolg van allerlei maatschappelijke en technologische ontwikkelingen zo sterk de invloed ondergaan van de buitenwereld, is zonder innerlijke verankerung de kans groot dat mensen volstrekt verwereldlijken of in ieder geval afdrijven naar een verwereldlijkte godsdienst.

Ten diepste geldt dat alle menselijke opvoedings- en vormingsactiviteiten hier volstrekt tekort schieten. „Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één” (Job 14:4).

Daarom is het tegenwoordig nogal eens gehanteerde begrip geloofsopvoeding niet gelukkig. Dat trekt de zaak te veel in het horizontale vlak. De werking van Gods Geest is hierbij zo onmisbaar. Het is echter Gods belofte aan Zijn Kerk: „Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn” (Jer. 31: 33). Dan wordt de psalmregel waar: „Daar strekt zich al mijn lust en liefde heen”.

Op de onmisbaarheid van het innerlijke werk van Gods Geest is altijd de nadruk gelegd in bevindelijk gereformeerde kring. God vraagt naar waarheid in het binnenste. Dat vinden we ook in onze belijdenisgeschriften. De Dordtse Leerregels (III-IV par. 9) spreken over mensen die het evangelie aannemen. Dat is prachtig, zouden we zeggen. Ze nemen het woord des levens aan met hun hart. Wat kun je nog beter wensen! Maar het erge is dat ze het niet aannemen in het binnenste van hun hart. Want daar komt het op aan!

(slot volgt)

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

**Alie Hoek – van Kooten/
Arja de Jong-Kalkman:**
'Het gaat nooit over'
(Over de verwerking van ongewenste
kinderloosheid);
Uitgeverij Boekencentrum Zoetermeer,
ISBN 9023909771; 127 pagina's, €13,50

In het leven buiten het paradijs ontkomt niemand aan een kruis. Wie de gemeente doorkijkt, weet welke kruisen er gedragen moeten worden door jongeren en ouderen. Een van de kruisen is dat van de ongewenste kinderloosheid. In deze tijd waarin zovelen denken, dat we de kinderzegen kunnen *nemen* en *plannen* weten juist deze echtparen dat we kinderen *krijgen* als een geschenk van Hem, Die de baarmoeder opent, maar ook sluit. In het eerste hoofdstuk van het boek "Het gaat nooit over" lezen we dat een op de tien echtparen ongewenst kinderloos blijft. Mw. Drs. Arja de Jong – Kalkman beschrijft heel teer wat het is om elke maand weer teleurgesteld te merken dat er geen zwangerschap komt. Eerlijk geeft ze aan dat elk echtpaar de ongewenste kinderloosheid op een eigen manier zal verwerken. Bij de een leeft de kindrewens namelijk sterker dan bij de ander, zo merkt ze terecht op. Het maakt ook uit in welke omgeving je leeft als echtpaar. Zijn er meerdere kinderloze echtparen in de buurt of in de familie of komen daar juist alleen grote gezinnen voor? Heel terecht beschrijft mw. De Jong dat ongehuwden ook een sterke kindrewens kunnen hebben. Niet altijd wordt hieraan gedacht in het pastoraat, maar het is zeker een element dat in persoonlijke gesprekken aan de orde mag komen.

Aan het einde van het eerste hoofdstuk maakt drs. De Jong een goede opstap naar het vervolghoofdstuk over medische vraagstukken en de meer ethische kant van bepaalde behandelingen. Zo heel terecht wijst ze er op dat man en vrouw het over zaken van onderzoeken echt eens met elkaar moeten zijn. En is er daarbij een betere weg dan de Heere te vragen wat Zijn wil en weg is? Een (groot) verlangen naar kinderen kan immers het gevaar opleveren, dat ethische grenzen opschuiven en dat onze vurige wens Gods Woord en Zijn geboden wegschuift? Ook hierbij is het goed om echtparen die met vragen lopen over deze tere kwestie de weg naar de ambten te wijzen. Nee, die hebben ook

niet op alle vragen antwoorden, maar willen wel graag meedenken, meebidden en een richting wijzen overeenkomstig Gods Woord.

In het tweede hoofdstuk gaat mw. Hoek-van Kooten in op de vraag welke medische mogelijkheden er zijn die mogelijk de onvruchtbaarheid zouden kunnen oplossen. Ze geeft daarbij aan, dat er teveel van uit wordt gegaan dat 'het wel aan de vrouw zal liggen'. In eenderde van de gevallen van kinderloosheid ligt de oorzaak bij de vrouw, in eenderde bij de man en bij eenderde aan beiden! Met kennis van zaken beschrijft zij over het grote wonder van de bevruchting en het ontstaan van de zwangerschap. Heel duidelijk wordt weergegeven welke factoren er voor kunnen zorgen, dat er geen kinderen geboren worden. Ze behandelt ook een aantal medische ingrepen en mogelijkheden, die ze elke keer van christelijk-ethisch commentaar voorziet. Mw. Hoek geeft wel enige ruimte voor behandelingen als ICSI en IVF. Hiermee begeeft ze zich mijns inziens echt op de grenzen van het ethisch handelen. Professor Velema en anderen hebben daar meer – en mijns inziens terecht – afstand van genomen, omdat de bevruchting dan wel een heel technisch gebeuren wordt en er ook zaad – en eicellen kunnen worden "weggegooid". Niet alles wat via de medische wetenschap tegenwoordig kan, mag ook! Het gaat hierbij toch ook om menswaardig handelen? Mw. Hoek wijst bij deze vraagstukken op het gebed waarin de Heere de juiste weg kan wijzen. Natuurlijk is die opmerking waar, maar soms moet vanuit het pastoraat op grond van de Bijbel ook een teer, maar duidelijk "nee" worden gezegd. Ik weet dat dit heel tere zaken zijn, maar laten we elkaar in ieder geval waarschuwen niet wijzer te willen zijn dan God.

Belangrijk in dit boek zijn de hoofdstukken van mw. De Jong-Kalkman over de gevolgen voor de relatie als het huwelijk kinderloos blijft. Die gevolgen zijn er ook metterdaad. Er kunnen stille verwijten tussen man en vrouw ontstaan, de kinderloosheid kan een obsessie worden, een man kan gaan vluchten in zijn werk en zovele gevaren meer zijn er op te merken. Belangrijk is de open communicatie tussen man en vrouw, juist om elkaar niet kwijt te raken, maar te dieper aan elkaar verbonden te worden. Als het kruis van kinderloosheid

gezamenlijk gedragen mag worden, is het toch al dragelijker. Uiteindelijk moet en mag het gebed zijn of de Heere Zelf aanvaarding wil geven van Zijn wonderlijke leiding in het leven. Hij vergist Zich immers niet en nooit? Tegelijkertijd kan het er "niet onder kunnen komen" zoveel strijd in het leven geven. Onderworpenheid geeft innerlijke rust, maar ontevredenheid geeft opstand, verbittering en verwijdering. De les, ook voor kinderloze echtparen is dat er door de zonden zoveel wonden zijn! De Heere kan deze weg echter ook gebruiken. Een vrouw vertelde me eens: "Ik verlang wel naar een kind, maar ten diepste ervaar ik in mijn leven zo dat het gaat om de kennis van Het Kind".

Veel goeds staat er in dit boekje beschreven. In elke kerkenraadbibliotheek dient het wel te staan als een handvat voor de pastorale gesprekken die we hebben met kinderloze echtparen in de gemeente. Het kruis is zwaar en het is goed dat ambtsdragers daar een open oog en hart voor hebben. Voor iedereen die zich wil verdiepen in deze materie geeft het boek voldoende informatie. Nee, niet om negatief te doen, maar in de hoofdstukken die geschreven zijn door ds. Verhaar en ds. Van de Born staan dingen die wij echt anders zien en zeggen. Met name denk ik dan aan de verbondsoptatting. Maar dat betekent niet dat dit boek niet gelezen kan worden. Met deze kanttkening zou ik het boek zeker ook willen aanbevelen voor kinderloze echtparen. Zij kunnen er hun winst zeker mee doen.

Nunspeet,

W. Visser

Aanvulling

In dit boekje wordt vermelding gemaakt van samenwerking met Revoke, de reformatische vereniging van ongewild kinderloze echtparen.

De bijdrage van Revoke bestaat hierin dat zij gezorgd hebben voor persoonlijke ervaringsverhalen, afkomstig van hun leden.

Deze ervaringsverhalen zijn verwerkt in de hoofdstukken van drs. A. de Jong-Kalkman.

Boekencentrum is Revoke dankbaar dat er zoveel indrukwekkende persoonlijke verhalen mochten worden gebruikt.

De uitgever

Ds. R. Boogaard,
'De Parel van grote waarde',
uitg. Den Hertog,
Houten, 198 blz.,
ISBN 90 331 20194,
€14,90.

In deze meditatiebundel staat Christus, als de Parel van grote waarde centraal. De inhoud

is schriftuurlijk. We weten dat onze broeder, terecht, een goede en grondige exegete heel belangrijk vindt. Daarnaast wordt ook het persoonlijk element niet vergeten. Ernstig en indringend worden zondaren gewaarschuwd. Een voorbeeld hiervan vind ik op blz. 38: 'Dus de mens gaat niet verloren omdat hij een zondaar is, niet omdat hij niet uitverkoren is (want daar weten wij niets van), maar omdat hij volhardt in de zonde. Daarom gaat een mens verloren!'

Een van de vroegere predikanten van Leiden, de gemeente die broeder Boogaard zo lang heeft mogen dienen, Ds. G. van Reenen, schreef eens: 'We moeten niet alleen weten hoe het moet, maar ook hoe het gaat.' Dat kunnen we ook in dit boekje lezen. Duidelijk wordt het werk van de Heilige Geest genoemd en voorgesteld,

hoe Die een zondaar laat zien wat hij gedaan heeft. Hij heeft al Gods geboden overtreden, maar ook wat hij niet deed. Hij luisterde niet naar de oproep tot bekering, die gedurig tot hem kwam. Wanneer de Heilige Geest werkt, hoeft er geen dominee, vader of moeder iets aan te doen, dan gaat het helemaal vanzelf. Zo wordt er plaats gemaakt voor de Heere Jezus, schuldigen worden gewezen op de volmaakte gerechtigheid van Hem, Die een vloek geworden is voor de Zijnen. Op bladzij 12 zijn de namen van Filippus en Nathanaël verwisseld. Van harte wil ik onderstrepen wat er in de aankondiging werd geschreven. De 52 meditaties zijn bijzonder geschikt om wekelijks gelezen te worden, zowel in het gezin als bij de weekopening en -sluiting.

Nieuwerkerk,

ds. A.J. Gunst

door de genade die in Christus Jezus is, zal blijken. Gods eenzijdige verbondstrouw in de lijn der geslachten!

ds. G. J. van Aalst

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2007

Pag. 66, **CURATORIUM THEOLOGISCHE SCHOOL.**

Secretaris is nu: ds. M. Karens, Sigmondstraat 49, 4251 ZA Werkendam, tel. 0183-50 57 56, fax 0183-50 05 78, e-mail: mkarens@kliksafe.nl

■ AFSCHIED J.H. MAURITZ

Na 33 jaar werkzaam te zijn geweest in het jeugdwerk nam jeugdbond-directeur J.H. Mauritz zaterdag 2 juni afscheid. In besloten kring werd 's middag stilgestaan bij het thema 'Geen blijvende stad'. Prof. dr. A. van Nieuw Amerongen, hoogleraar aan de Vrije Universiteit, hield een persoonlijk getinte toespraak over 'Geen blijvende stad', waarin hij de nadruk legde op de vergankelijkheid van het hier en nu en de verwachting bij de Heere vandaan.

Door vrienden en bekenden van Mauritz was een afscheidsbundel samengesteld onder de titel 'Geen blijvende stad. Jongeren en de hedendaagse cultuur'. Het boek werd overhandigd door collega S.J. van Leeuwen, uitgever Anthon Bel en bestuurslid P.A.N. Hooglander-Bijvank. Burgemeester H. W. Schmidt van Woerden mocht oud-collega Mauritz namens Hare Majesteit de Koningin koninklijk onderscheiden als ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hoewel kerk en staat gescheiden zijn, merkte de burgemeester op, was hij toch blij dat mensen zich zoveel en zolang wilden inzetten voor de maatschappij. Behalve in het jeugdwerk was Mauritz ook actief in het onderwijs en welzijn.

Onder leiding van de nieuwe jeugdbond-directeur L.A. Kroon werd in een forum verder gesproken over het thema 'Geen blijvende stad'. Naast de inleider, de oude en nieuwe directeur en de voorzitter van de Jeugdbond, ds. W. Visscher, leverde ook ds. P. Mulder een bijdrage. Ds. Mulder wees op twee lijnen in de Schrift: de Abraham-lijn van vreemdelingschap en de Lot-lijn, waarbij de rechtvaardige Lot dag op dag zijn rechtvaardige ziel heeft gekweld.

Namens deputaten en gemeenten sprak ds. J. Driessen. Ds. W. Visscher, voorzitter van de Jeugdbond, bedankte de scheidende directeur namens het bestuur en overhandigde hem een cadeau.

's Avonds was in de kerk een zangavond belegd. Het Groot Samengesteld Jongerenkoor onderleiding van Evert van Dijkhuizen en het ensemble 'Con Moto' onder leiding van Huib Kranendonk leverden een muzikale bijdrage.

De nieuwe jeugdbond-directeur L.A.

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Kalamazoo (Michigan, VS):
ds. W. Visscher te Amersfoort.

■ MEDEDELING DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Canada) heeft het voornemen om van D.V. 4 t/ 17 september in Nederland te zijn als afgevaardigde van onze zustergemeenten op de Generale Synode. Tevens hoopt hij in enkele van onze gemeenten voor te gaan. De afspraken hiervoor zijn reeds gemaakt.

Wij wensen onze broeder een goede en gezegende tijd in ons midden toe.

Ds. W. Harinck, secretaris.

■ PASTORIEVREUGDE

Geboorte David Aaron Vergunst

Het doet ons goed te mogen meeleven met de vreugde die heel ver weg in een pastorie ervaren mag worden. En toch bij een predikant die bij onze Hollandse gemeenten hoort. Om precies te zijn, kerkrechtelijk hoort hij bij de classis Utrecht. We bedoelen het gezin van onze geliefde broeder ds. A. T. Vergunst van Carterton, in het verre Nieuw-Zeeland. De gemeente die hij al bijna zeven jaar mag dienen. We mogen hem, zijn vrouw en gezin van harte feliciteren met de geboorte van een gezonde zoon, **David Aaron**. Op 5 juli j.l. aanschouwde deze jongste telg in het predikantsgezin het levenslicht. Alles mocht

door Gods zorg goed gaan, ook met de moeder. Al vernamen we, dat het wel druk is zonder de 'Hollandse kraamhulp'. Juist omdat zij zo op afstand verkeren en toch bij ons horen, vermeld ik graag hun adres om mee te leven:

27 Deller Drive, Carterton 5951, Nieuw-Zeeland. E-mail: ATVergunst@watchdog.nz
Over de ingebruikname van hun nieuwe kerkgebouw hebt u in De Saambinder kunnen lezen na het bezoek van ds. W. Harinck en ouderling G. Nieuwenhuis aldaar. En hoezeer dat het meeleven en de offervaardigheid daarbij vanuit Nederland is gewaardeerd.

Na de droefheid over en het gemis van zijn eerste vrouw, die in Kalamazoo (USA) begraven ligt, wilde de Heere zijn tweede huwelijk nu opnieuw bekronen met de kinderzegen. Bij het vernemen van dit geboortebericht moest ik er zo aan denken, hoe zijn – voor ons onvergetelijke – tante Fransje, mevrouw F. Treur-Vergunst uit Leiden, tijdens haar leven door de Heere bepaald is bij de woorden uit Jesaja 59 vers 21: 'Mijn aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van de mond van Uw zaad, noch van de mond van het zaad van Uw zaad, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe'. Wat kunnen we bij deze gelegenheid beter doen, dan aan dit rijke Godswoord herinneren en toewensen dat dit in het gezinsleven van onze broeder

Kroon begon de avond; ds. G.J. van Aalst hield een indringend appelwoord naar aanleiding van Psalm 72: 16a. *Is er een handvol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon.* De predikant gaf aan dat hij, toen hij werd gevraagd te spreken op deze bijeenkomst, niet lang behoefde na te denken over de tekst. In de loop van de jaren heeft Psalm 72 een belangrijke rol gespeeld in het leven van Mauritz, zo illustreerde de predikant met enkele voorbeelden. De jongeren hield de predikant voor dat er

nog mogelijkheid is tot bekering te komen: de zon schijnt nog, de sterren staan nog aan de hemel.

In een dankwoord gaf oud-collega Mauritz aan dat hij afscheid nam van het jeugdwerk, "maar niet van de dienst van de Heere. Want dat blijft doorgaan." Naast de werkzaamheden voor de kerkenraad en classis mag oud-collega Mauritz werkzaam blijven als directeur van de CGO. Ds. Visscher eindigde de bijeenkomst.

S.J. van Leeuwen, jeugdwerkd adviseur

BERICHTEN

■ CONTACTGROEP NIET-AANGEBOREN HERSENLETSEL

De organisatiecommissie van de contactgroep niet-aangeboren hersenletsel belegt op D.V. **zaterdag 15 september in Stolwijk** een bijeenkomst voor jongeren en ouderen met een niet-aangeboren hersenletsel, alsook voor hun echtgenoten/ouders of verwanten. Ds. L. Terlouw hoopt een inleiding te verzorgen over "Inzicht in eigen onmogelijkheden én mogelijkheden".

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de secretaresse van de contactgroep: mw. E.H. de Jong-de Heer, tel. 0182-34 33 99 of met de coördinator: mw. Marijke Stigter, tel. 0182-35 07 73 of per e-mail: marijkestigter@kliksafe.nl.

■ FIETS- EN AUTOTOCHT OP DE BEVELANDEN

De gezamenlijke plaatselijke zendingscommissies op de Bevelanden organiseren op de zendingsfamiliedag op D.V. **woensdag 8 augustus** een fiets- en autotocht op de Bevelanden. Start- en ontmoetingsplaatsen: in **Nisse** (Fruittelbedrijf VOF Van Damme, Zuidweg/Drieweg (N 665) en in **Hoedekenskerke** (kerk Geref. Gemeente, 's Gravenpoldersestraat 4). Er zijn nieuwe routes uitgezet voor zowel de fiets als de auto. Eten en drinken kan op

de locaties worden gekocht. De opbrengst is voor de zending van de Geref. Gemeenten. Fietstocht: circa 12, 25, 38 of 50 km, kosten €2,50 voor volwassenen, €1,- voor kinderen, met een maximum van €8,- per gezin. Autotocht: ongeveer 80 km, kosten €8,-. Inschrijven: tussen 10.00 en 14.00 uur.

■ VERKOOPDAG IN HOOGEVEEN

Op D.V. **woensdag 1 augustus** zal een regionale verkoopdag worden gehouden bij de Beth-Elkerk van de Gereformeerde Gemeente van Hoogeveen en de hiernaast staande Eben-Haëzerbasisschool, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut.

Ds. A. Schot hoopt om 10.00 uur de opening te verrichten en ds. D.W. Tuinier om ongeveer 15.30 uur de sluiting.

Er zijn diverse stands, o.a. van vrouwenverenigingen, het zendingswinkeltje uit Nunspeet en enkele deputaatschappen. Er is een grote verscheidenheid van artikelen, w.o. etenswaren, die te koop worden aangeboden. Voor de kinderen zijn er verschillende activiteiten. De opbrengst is bestemd voor de zending.

Per auto komend vanuit Zwolle kunt u de locatie bereiken via de A 28, die overgaat in A 37 en vervolgens afslag 1 Hoogeveen en verder, vanuit Groningen/Assen: afslag Fluitenberg, linksaf en vervolgens richting Noordscheschut.

uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 15.00 uur ds. Schreuder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 17.00 uur ds.

Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. De Heer; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. Kattenberg; Bodegraven 16.30 uur ds. Kattenberg; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hakvoort; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.15 en 16.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 18.00 uur kand. Heijkamp; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Den Helder 10.00 en 16.00 uur stud. Boeder; Deventer 15.00 uur ds. De Wit; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Van Dieren; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.00 uur ds. Van Belzen; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 19.00 uur stud. Labee; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur stud. Bredeweg; Enter 9.30 uur ds. Moerkerken; Ermelo 15.00 uur ds. Van Manen; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur stud. Joosse; Haamstede 9.00, 11.00 en 18.30 uur ds. Van der Net; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Hofman; Hilversum 19.00 uur ds. Schot; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur stud. Labee; Hoogvliet 15.00 uur kand. Heijkamp; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 uur leesdienst en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 15.30 uur ds. Van der Net; Kapelle-Biezelinge 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. Neele; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Moens; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hoogerland; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Van Ekeveld; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 uur ds. Tanis; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur ds. Van Gelder; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 15.30 uur (doventolk) ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij;

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 22 JULI 2007

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Aalst 14.30

Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 11.30 en 16.30 uur stud. van Rijswijk (in de Maartenskerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Golverdingen; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur kand. De Waard; Poortugaal 19.00 uur ds. Terlouw; Puttershoek 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. Brugge; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Centrum 17.00 uur ds. Mijnders; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. Mijnders en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. W.J. Karels; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. Driessen; Terneuzen 18.30 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. De Heer; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Westzaan 19.00 uur stud. Boeder; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels.

■ DINSDAG 24 JULI 2007

Enter 19.30 uur stud. Labee; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Bakker; Melissant 19.30 uur ds. Van Krimpen.

■ WOENSDAG 25 JULI 2007

Aalburg 19.30 uur ds. De Jongste; Beekbergen 19.30 uur ds. Tanis; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (bijbel- lezing); Drachten 19.30 uur ds. Schreuder; Emmeloord 19.30 uur ds. Brugge; Goudswaard 19.30 uur ds. Terlouw; 's-

Gravenpolder 19.30 uur ds. Bakker; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Pater; Kamperland 19.30 uur ds. Hoogerland; Kortgene 19.30 uur ds. Mondria; Leerdam 19.30 uur ds. De Heer; Mijdrecht 19.30 uur ds. Kleppe; Naaldwijk 19.45 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Van Aalst; Puttershoek 19.30 uur ds. Schipper; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Van Manen; Stolwijk 19.30 uur ds. Beens; Yerseke 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwolle 19.30 uur ds. Verschuure.

■ DONDERDAG 26 JULI 2007

Borssele 19.30 uur ds. Mondria; Elspeet 19.30 uur ds. Schot; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens (bijbel- lezing, H.D.); Sprang- Capelle 19.30 uur ds. Moens; Westzaan 19.30 uur ds. Hogchem.

■ ZONDAG 29 JULI 2007

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. Pater en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 14.30 uur stud. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 15.00 uur ds. Melis; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Andijk 19.00 uur ds. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 en 15.00 uur (H.D.) ds. De Wit; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe en 18.30 uur ds. Driessen; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Melis; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Clements; Borssele 18.00 uur ds. Van der Poel; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Breda 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.15 en 16.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 16.00 uur kand. De Waard; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Deventer 18.00 uur ds. J. Karels; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Schipper; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.00 uur ds. De Wit; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels en 15.30 uur ds. Brugge; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge; Ermelo 15.00 uur ds. Van Manen; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. C. Harinck, 14.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. M. Karens; Haamstede 9.00, 11.00 en 18.30 uur ds. Van der Net;

Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. Silfhout; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. Verweij; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Tuinier; Houten 11.00 (doven- tolk) en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 15.30 uur ds. Van der Net; Kapelle-Biezelingse 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur lees- dienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 19.00 uur ds. Golverdingen; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hoogerland; Leerdam 15.30 uur ds. Neele; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.30 uur ds. Schot; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur stud. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Melissant 15.30 uur ds. W. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur lees- dienst en 14.00 uur ds. De Heer; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok; Moerkapelle 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. Verschuure; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oosterend-Textel 11.30 en 16.30 uur ds. Verweij (in de Maartenskerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Golverdingen; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Oudemirdum 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur ds. Van Boven; Poortvliet 14.30 uur ds. Van Belzen; Rhenen 18.30 uur stud. Boeder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rilland-Bath 9.30 uur ds. L. Blok; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 9.30 uur ds. Hofman en 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 14.00 uur ds. De Jongste; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sint Annaland 9.00 en 18.30 uur stud. Labee; Sint Philipsland 15.00 uur stud. Bredeweg; Spijkenisse 14.00 uur ds. Van Krimpen; Sprang-Capelle 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur stud. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur lees-

dienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Neele; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 14.00 uur ds. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Belzen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Zwolle 19.00 uur ds. Tanis.

■ DINSDAG 31 JULI 2007

Brakel 19.30 uur ds. De Leeuw; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 19.30 uur ds. Verschuure; Enter 19.30 uur ds. Brugge; Nijkerk 19.30 uur ds. Van Krimpen; Stolwijk 19.30 uur ds. Van Dieren; Terneuzen 19.30 uur ds. G. Pater; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Beens; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Silfhout.

■ WOENSDAG 1 AUGUSTUS 2007

Aalburg 19.30 uur ds. Schot; Andijk 19.30 uur ds. Kleppe; Ermelo 19.30 uur ds. Van Manen; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Van Krimpen; Katwijk aan Zee 19.45 uur stud. Labee; Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Nieuwdorp 19.30 uur ds. Mondria; Oosterend-Texel 19.00 uur ds. Vermeij; Poortugaal 19.30 uur ds. De Jongste; Rhenen 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Baan; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. De Heer; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Hogchem; Westkapelle 19.30 uur ds. Van Belzen; Zwolle 19.30 uur ds. Brugge.

■ DONDERDAG 2 AUGUSTUS 2007

Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Moens; Kamperland 19.30 uur ds. Baan; Naaldwijk 19.45 uur ds. Terlouw; Oudemirdum 19.30 uur ds. Hogchem; Sint Annaland 19.30 uur ds. P. Mulder.

■ VRIJDAG 3 AUGUSTUS 2007

Melissant 14.15 uur ds. Gunst (huw.bev.); Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van

10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 29 juli: 9.30 en 16.00 uur leesdienst.

Op vakantie in Friesland?

Welkom in onze inloop, die geopend is op

vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00-15.00 uur, donderdag van 15.00-21.00 uur en zaterdag van 11.00-15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Zondag 29 juli: 10.00 en 17.00 uur dhr. G.D. Pas.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Evangelist H.J. van den Boogaart; in verband met de verbouwing zijn de samenkomsten in het Prot. Chr. Zorgcentrum "Zonnehof", Prof. Gimbrérelaan 30 in Tilburg. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

ADVERTENTIES

Boekenmarkten Elspeet

D.V. 4 en 15 aug.

Aan de Schapendrift vindt u weer
30 kramen met theologie,
jeugd en kinderboeken.
Info 0184 - 684808

VLOERTEGELS

... 1.200 M² SHOWROOM MET MEER DAN
300 SOORTEN NATUURSTEEN
250 SOORTEN TEGELVLOEREN
NIEUW!! NU OOK SIERBESTRATING
... MET/ZONDER PLAATSING
... MET/ZONDER VLOERVERWARMING
... SPECIALE KORTINGEN VOOR
KERKVLOEREN

Download nu
gratis van onze site
het boekje 'Vraag
& antwoord over
(natuur) stenen
vloeren'

KROON

WWW.KROONVLOERENINSTEEN.NL

Energieweg 8c, 4231 DJ Meerkkerk, tel (0183) 354225
Direct aan de A27 tussen Gorinchem-Utrecht, afrit 25
Openingstijden: ma-vr 8-17 uur, za 9-16 uur.

NATUURSTEEN- EN TEGELVLOEREN

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-441812

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

Klimaatmetingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

**Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN**
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwofersink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

Voor het leveren en leggen van
natuurstenen- en keramische vloeren. Alleen eerste klas kwaliteit en
steeds de **laagste prijs.**
Tegelzettersbedrijf J. Slingerland,
0184-611917.

Voor een paar dagen of langer
gezelligheid en sfeer, **Pensioen „De
Peel”**, gelegen in de mooie Betuwe,
waar het gewoon goed is. Familie
Knuivers, Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

**Begravenisverzorging
van der Vliet**
*Voor een stijlvolle begravenis
in Elspeet en omstreken*

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET
Tel: 0577-492830, b.g.g. 06-12934519
Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begravenissen.

info: www.revoke.nl
e-mail: info@revoke.nl
telefoon: 0341-425712

**Reformatorische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

**ELEKTROTECHNIEK
van den Berg bv**

*Elektrotechniek, verlichtings-
techniek en noodverlichting
voor kerken en scholen*

Bedrijfsweg 16 - 3831 KE LEUSDEN
Telefoon 033-4941235 - Fax 033-4948687
www.elektrovdberg.nl

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

**Boekhandel &
Antiquariaat Versprille**

**Ook voor het vakkundig
(opnieuw) inbinden van uw
waardevolle boeken!**

Tel.: 0113-502004 / 06-23377916
e-mail: boekhandelversprille@kliksafe.nl

**Te koop gevraagd:
2e hands- en oude
THEOLOGISCHE en aanverwante
boeken (oude en nieuwe druk)!!**

SATSA

REIZEN NAAR

ZUID-AFRIKA

Wekelijks naar o.a.:

- Swaziland
- De Panorama Route
- Kruger Nationale Park
- Dagelijks naar o.a.:
- Johannesburg
- Pretoria

Geschikt voor grote en kleine
groepen.

Aantrekkelijk verblijf in Sandton,
Johannesburg.

Voor meer informatie:

+27 11 706 4809
+27 82 900 9368
+27 11 463 6810

wybe@umfulatours.com
www.umfulatours.com

*Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg
en gezins- en bejaardenzorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Dit houdt voor ons in dat
Bijbelse normen en waarden de
basis vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.*

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Vaar informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van
19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van
9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

• **Marmer, graniet en hardsteen**
(voor binnen & buiten)

• **Grafmonumenten**

• **Vakkundig advies**

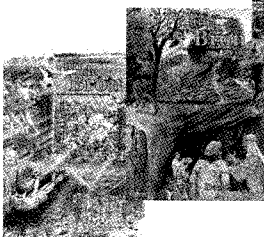

Goes tel (0113) 216555

Middelburg tel (0118) 612579

v.h. Zandee & De Kuiper ook voor leveringen buiten Zeeland

**Met het verschijnen van
deel 4 'Uit de Bron' is
het Oude Testament in
282 vertellingen
kompleet.**

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

www.delezerboeken.nl - e-mail: delezer@kliksafe.nl

Bijbelse vertellingen voor
kinderen met prachtige,
sprekende illustraties.
Leerzaam voor jong en oud.

door C. van Rijswijk
324 pagina's
€ 26,00 per deel

Nieuw

deel 4: Petrus en de haan

(de verloochening van Petrus)

deel 5: de sprong in de beek

(de uitredingen van ds. Peden)

C. van Rijswijk is gestart met
een nieuwe serie boekjes
voor kinderen van 4-6 jaar.

Indmiddels verschijnen:

deel 1: bram en de boog

(hoe de bestolen Bram door dorpsbewoners wordt geholpen)

deel 2: brentz en de kip (hoe ds Brentz wonderlijk werd onderhouden)

deel 3: op zoek naar het Kind (de Wijzen uit het Oosten)

de Ster-serie
€ 7,50 per deel

Begravenisonderneming
Brouwer

**Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

A.C. Brouwer Bentindlaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
Rhenen - Woerden - Woudenberg

Te huur De Valk in het buitenge-
bied van **Lunteren in bosrijke**
omgeving met land. uitzicht.
Een rustig gelegen en gezellig ing.
vak. won. v.a.g.v. nog vrij
week 34, na week 36.
0318-461624 (evt. ook tijdelijk)

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Leiding: ds. A. Schot

Nunspeet

Psalmzanguur

Kerkgebouw Geref. Gemeente
Dv. Zaf. 28 juli 2000-2100 uur

collecte t.b.v. deputaatschap evangelisatie

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor
uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Telefoon (0172) 21 21 22

Begravenisverzorgers:
D. Harkes en J.E. van Staveren

Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar

Te koop te **Ridderkerk** centraal
gelegen en prima onderhouden
royale **hoekwoning** (bouwjaar
1968) met fraai aangelegde voor-
zij en achtertuin, met garage,
gelegen in rustige woonomgeving.
Nabij kerken, scholen en winkels
en Oosterpark.
Eigen grond 275 m2.
Vraagprijs € 279.500, -- k.k.
Voor informatie 078- 619.83.45.

Begravenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Meliëste-Verveer en D.D.E. Meliëste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Veenendaal
Gorinchem
Zwijndrecht
Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 I www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw **NIEUWE** en **TWEEDEHANDS**: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken maandag gesloten

Lekker weg op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder
acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe
bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor
zorgvakanties. Ook uitermate geschikt
voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Bameveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 GB Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

BEGRAFENISVERZORGING KINA

010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4306626 I Kooijman 0182-383932
Capelle aan den IJssel Gouda

Geerts
herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streepantlons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

Ons fruitteeltbedrijf is gelegen in de provincie GELDERLAND, in het hart van de Betuwe. Om onze boomgaarden in deze streek komend najaar te kunnen oogsten vragen wij

oogstmedewerk(st)ers

Onze belangstelling gaat uit naar Medewerk(st)ers die part- of fulltime gedurende ongeveer 8 weken in de natuur werkzaam willen zijn.

In deze functie is uw taak het oogsten van appels en peren met netheid en ijver.

Functie-eisen:

- Als u graag uw handen uit de mouwen steekt, bent u geschikt voor deze functie.
- Het in bezit zijn van een auto is een pré.

Ons bod:

- Wij bieden afwisselend werk in een rustige sfeer en een gezellige werkomgeving.
- De beloning is volgens CAO open teelten seizoensarbeidsregeling.

Als u geïnteresseerd bent of meer informatie wenst, kunt u contact opnemen met onderstaand telefoonnummer.

FRUITTEELTBEDRIJF DEN DOORKAMP

Steenweg 77 - 4182 PA Neerijnen
Tel. 0345-568383 b.g.g. 06-51891902

- ROEMEENSE PANFLUITEN
- DIVERSE BLOKFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Te huur: ruime zonnige kamer voor studente (of jonge werkende vrouw), nabij Leeuwarden en dicht bij OV. Voor meer info: 06-23271528 (na 18.00 uur).

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Bij Nunspeet/Elburg: comf. vak.huis tot 6 pers. vrij v.a.

3 aug. geen vak.park.

Tel. 0525-660577.

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:

• H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur
Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

Op D.V. 1 augustus 2007
verschijnt bij ons:

DEEL 2

Deel 1 is ook nog leverbaar.

Tevens via andere boekhandels verkrijgbaar.

Zijn daân getoond en trouw'lijk hen geleid

100 jaar Gereformeerde Gemeenten, 1907-2007

Auteur: J.P. Sinke

Een uniek lees- en kijkboek over de Gereformeerde Gemeenten met onder meer:

- historische overzichten van alle gemeenten en evangelisatieposten in de classes Amsterdam, Gouda, Utrecht, Barneveld, Kampen en Rijssen;
- vele opmerkelijke voorvallen uit het leven van ambtsdragers of anderszins bekende gemeenteleden;
- overzichten van ledentallen;
- knipsels uit kerkelijke bladen;
- 650 foto's, waarvan een deel nooit eerder gepubliceerd.

Het boek verschijnt in groot formaat en telt 368 pagina's.
Prijs € 34,50

**DRUKKERIJ & BOEKHANDEL
VAN VELZEN B.V.**

Dorpsstraat 83 Krabbendijke, tel. 0113 - 50 61 73, fax 0113 - 50 31 72, e-mail: lijmeuwsen@velzenbv.nl

Klein gene geschiedenis

